

Nr 231.

Av herrar **Jonsson** i Fjäle och **Severin** i Gävle, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.*

Från olika håll har man beklagat den befolkningsutveckling som består däruti, att landsbygden avfolkas under det att städernas befolkningsantal stiger varje år. Orsakerna till denna utveckling äro många. De kunna därför här icke i sin fulla utsträckning utredas och påvisas. Dock vilja vi framhålla, att arbetsförhållandena på landsbygden i många avseenden äro betydligt tyngre och besvärligare än vad som är fallet i städerna och de stadsliknande samhällena. Den glesa bebyggelsen på landsbygden gör det både svårare och betydligt dyrbarare att komma i åtnjutande av de bekvämligheter och arbetsbesparande anordningar, som städernas befolkning har.

Rätt allmänt synes man numera erkänna, att det är ett samhälleligt intresse att söka motverka flykten från landsbygden. En logisk konsekvens av denna uppfattning måste bli, att statsmakterna böra visa sig villiga att på olika områden både ekonomiskt och på annat sätt främja åtgärder, som avhjälpa de missförhållanden, som råda på landsbygden. Om någonting av mera djupgående och rationaliserande betydelse för arbetslivet på landsbygden skall kunna genomföras under rimlig tid och sålunda kunna påverka befolkningsomflyttningarna till landsbygdens fördel, är det nödvändigt att staten bidrager med betydande kapitalinvesteringar på skilda områden, där den enskildes förmåga icke räcker till.

Befolkningsminskningen på landsbygden gäller särskilt kvinnorna. Det har flerstädes på landsbygden uppstått svårigheter att både för hushålls- och andra göromål erhålla den erforderliga arbetskraften. Det bör därför vara särskilt angeläget att vidtaga sådana åtgärder, som underlätta landsbygdskvinnornas arbete. Hemmen på landsbygden äro ofta dåligt utrustade med bekvämligheter. Detta för med sig, att kvinnornas arbete i dessa hem blir tungt och tröttande. Den tekniska rationalisering av arbetsförhållandena, som genomförts på så många områden, har hittills stannat vid köks-tröskeln i tiotusentals hem på landsbygden. Detta måste betecknas såsom ett uppenbart missförhållande även av social innebörd.

Särskilt obekvämt och krävande är arbetet för landsbygdens kvinnor vid tvättens utförande. Då frånvaron av enskilda tvättstugor i kommuner på

landsbygden är rätt allmän, måste tvättarbetet utföras ute i det fria. Hur ofta får man inte se kvinnor på landsbygden i ur och skur vara sysselsatta med tvättarbete vid en bäck eller om vintern vid någon upphuggen vak vid något vattendrag. Var och en förstår, att ett sådant arbete är synnerligen tungsamt och otrevligt. Därtill kommer, att det är hälsovådligt.

När det gäller att avhjälpa detta missförhållande, torde anordnandet av gemensamma tvättinrättningar vara en ändamålsenlig anordning. Idén om gemensamma tvättinrättningar börjar också på att vinna insteg på landsbygden. Denna idé bör av statsmakterna befrämjas och understödjas, emedan det här gäller att avhjälpa ett av de svårare missförhållandena, som landsbygdens husmödrar ha att brottas med.

I årets statsverksproposition finnes under nionde huvudtiteln upptaget förslag om anvisande av ett reservationsanslag av 100 000 kr. såsom bidrag för anläggande av gemensamma tvättstugor på landsbygden för budgetåret 1944/45. Med hänsyn dels till det stora behov av sådana tvättinrättningar, som finnes på landsbygden, och dels till att intresset för anläggandet av dessa gemensamma tvättinrättningar är ständigt stigande, anse vi det föreslagna beloppet vara allt för lågt. Det torde därför säkerligen vara välmotiverat att det höjes till 200 000 kr.

Med stöd av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att anslaget till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden måtte höjas från föreslagna 100 000 kr. till 200 000 kr.

Stockholm den 21 januari 1944.

Jon. N. Jonsson
i Fjäle.

Erik Severin.